

De heksentest: als ze verzuipt, dan mag ze blijven leven

jeugdtheater

AMSTERDAM, LEIDEN – Op het toneel verschijnt een stevig uit de kluit gewassen aartsengel, met twee vleugels, een slobberig wit kostuum en een saxofoon, om de voorstelling "Jeanne d'Arc" van Huys aan de Amstel in te leiden. Op lach-
nikele toon noemt hij het publiek mee naar het Frankrijk van de late middeleeuwen. Een duistere tijd van oorlogen, epidemieën, biggelief en hek-
senverbrandingen.

Dit lot staat Jeanne te wachten, een boerenmeisje dat ruar keelen stinkt en de steen van God heeft gehoord. Zij meet de prins van Frankrijk laten kronen en zijn land bewijzen van de Engelsen. Even later zien we het hof van "Karel de Wamzwinge", een blote ziekele jongen, die op de lachspieren werkt. De gedreven Jeanne verschijnt dan ook als gerompel. Zij heeft wat hij mist: innerlijke kracht, een roeping en twee stevige han-
den.

Zegotocht

Met krachtige theaterbeelden en heldere personages zet regisseur Liebeth Collal de zegotocht en het laatste einde van Jeanne d'Arc in schijn. Zo weten de blazers met saxofoon het oprammen van een legioen en een veldslag verberen. Door originele trantjes in de karakteren en droge humor in de tekst worden de historische gebeurtenissen op mensmaat gesneden. Een terloops uitlog van de "heksentest": tijdens een wandeling: „Je gooit haar in het water. Als ze blijft drijven, wordt ze verbrand en als ze verzuipt, dan mag ze blijven leven.”

Jeanne eindigt op de brandtafel is heel sober in scène gezet: zij loopt weg de zaal in. Twee figuren bespreken naderehand hoe het ging. Juist doordat je als publiek niet te zien krijgt wat er gebeurt, krijgt de verbeelding een gruwelijk verloop en een frase als „de mensen kwamen bekend uit Parijs om het knappen van de schedel te horen”, komt dan aan als een indertijd.

Ritmische cadans

Aan het slot verschijnt zij weer in levendige lijve op het toneel en met de andere spelers op saxofoon het verhaal muzikaal uit te blazen. „Molenaar, leugenaar, breng me je

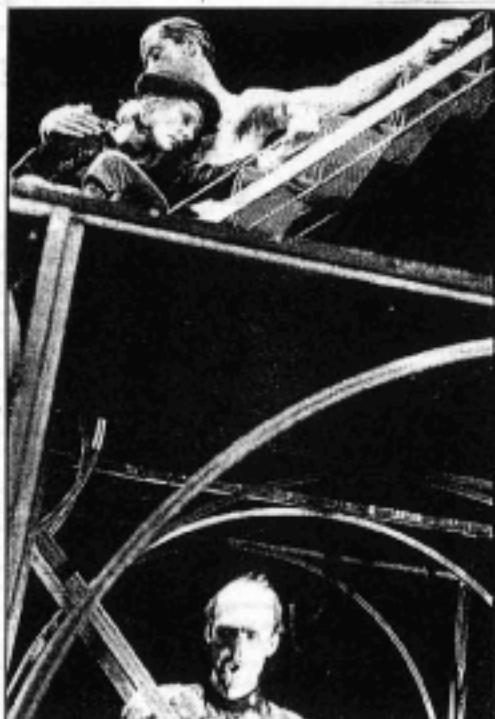
dochter. Breng me je dochter die goed spirit uit stro. Ze mag voor ons spinnen. Ze moet voor ons spinnen. Wij hebben stro over en mocht goud. Veel te veel stro en veel te veel schulden. Als het haar lukt het stro te vergulden; is zij de vrouw die de koning trouwt”, zegt de koning in de opera "Repetitie" van Teneete.

Schrijfster Inne Driess bewerkte het sprookje van de gebroeders Grimm tot een kleurige, politieke tekst in een ritmische cadans. Aan het verhaal gaf zij een nieuwe wending. De koning en de monsterlijke aardman Repetitie maakten zij tot afgrondigen van dezelfde figuur, te spelen door een acteur.

Repetitie helpt de molenaarsdochter om goed te maken van het stro, dat zij als de sleep van een bruidsjak niet zich meer draagt. In datzelfde jaar eerste koninginkind aan het monstertje moeten afslaan. Zo krijgt de koning volledige macht over zijn geliefde.

Emotioneel

Dit oerthera, liefde en macht, speelt zich af in een wat abstract metaaldecor en is door componist Bernhard van Beurden muzikaal vertaald in moderne opera-muziek. Van Beurden schreef een muzikale taal die de kinderen op een directe en emotionele manier aanspreekt. Zo zette hij de gekte van de molenaar in felde, schelle en dissonerende klanken. Van Beurden: „Ik denk niet dat er kinderen bij zijn die zeggen: „Nou, dat zijn wel moderne harmonieën.”

Scène uit "Repetitie" van Teneete.

FOTO BAS MARIN

Anita Twaalfhoven

De drie acteurs, drie zangers en vijf muzici brengen de opera technisch en artistiek op een hoog niveau. Het is jammer dat deze prachtige voorstelling in de Leidse Schouwburg niet volledig tot zijn recht kan komen door krakende zakjes chips en te jonge kinderen in de zaal.

Teneete (paaral 6 jaar) in: Amersfoort 10/12; Den Haag 18/12; Rijnsburg 28-27/12. Van a/d Amstel (vervolg 6 jaar): Utrecht 10/12; Beethoven 14/12; Amsterdam 18/12; Zwijndrecht 25/12.